



ปีที่ 2 ฉบับที่ 4 เดือนสิงหาคม 2558

การจัดจำแนกการศึกษาตามมาตรฐานสากล ปี 2011
(International Standards Classification of Education : ISCED 2011)

การจัดจำแนกการศึกษาตามมาตรฐานสากลปี 2011 (International Standards Classification of Education : ISCED 2011) เป็นกรอบการดำเนินงานทางสถิติสำหรับการจัดการข้อมูลด้านการศึกษา ที่ออกแบบและจัดทำขึ้นโดยองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ซึ่งเป็นผลผลิตจากข้อตกลงและการรับรองระหว่างประเทศในการประชุมสมัชชาระหว่างประเทศสมาชิกขององค์การยูเนสโก ครั้งที่ 19 ในปี 1976 (The 19th General Conference of UNESCO Member State) ที่นำไปสู่การนำ ISCED 1976 มาใช้อย่างเป็นทางการและได้มีการพัฒนา ISCED 1997 เป็น ISCED 2011 ที่ใช้ในปัจจุบัน



การจัดจำแนกการศึกษาตามมาตรฐานสากล ปี 2011 (ISCED 2011) มีจุดประสงค์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์การศึกษาเปรียบเทียบในระดับนานาชาติ เพื่อช่วยลดปัญหาความแตกต่างของระบบการศึกษาในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ทั้งในแง่ของโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร อายุในการเข้ารับการศึกษ และองค์ประกอบอื่นๆ ให้มีรูปแบบการเก็บข้อมูลให้เป็นฐานข้อมูลระบบการศึกษาเดียวกัน ที่สามารถนำข้อมูลตัวชี้วัดมาวิเคราะห์ค่าสถิติที่ได้มาใช้ในการตีความและเปรียบเทียบในระดับนานาชาติที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในอนาคตต่อไป

ISCED 2011 ได้นำเสนอกรอบการเก็บรวบรวมข้อมูลทางสถิติการศึกษา โดยจำแนกระดับการศึกษาออกเป็น 9 ระดับ เพื่อจัดกลุ่มตามการสำเร็จการศึกษา จากประสบการณ์การเรียนรู้ องค์ความรู้ ทักษะและสมรรถนะที่ชัดเจน โดยระดับของ ISCED จะสะท้อนหลักสูตร เนื้อหาวิชาที่มีรายละเอียดลึกซึ้งเฉพาะ ตั้งแต่ระดับการศึกษาพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษา ดังนี้

ระดับที่ 0 เด็กเล็กหรือปฐมวัย (Early childhood education) (ISCED level 0) จัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมทางการศึกษาด้วยวิธีการเข้าถึงแบบองค์รวม เพื่อส่งเสริมให้เด็กเล็ก/ปฐมวัยมีพัฒนาการทางความรู้ ร่างกาย สังคม และอารมณ์ ให้ได้เรียนรู้และจัดการสิ่งที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากบริบทครอบครัวของตนเอง เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเตรียมความพร้อมด้านวิชาการ และเตรียมเด็กเพื่อเข้าสู่การเรียนระดับประถมศึกษา

ระดับที่ 1 ประถมศึกษา (Primary education) (ISCED level 1) จัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมทางการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกแบบเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะพื้นฐานในการอ่าน การเขียน และคณิตศาสตร์ (การอ่านออกเขียนได้ และคิดคำนวณเป็น) และสร้างพื้นฐานที่เข้มแข็งเพื่อการเรียนรู้และ

ความเข้าใจแก่นแท้ของความรู้และการพัฒนาตนเอง เตรียมการสำหรับการเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งมุ่งเน้นการเรียนรู้ในระดับที่เริ่มมีความซับซ้อนและเริ่มมีวิชาเฉพาะด้านเพิ่มเข้ามาเล็กน้อย

ระดับที่ 2 มัธยมศึกษาตอนต้น (Lower secondary education) (ISCED level 2) โดยทั่วไปจะถูกออกแบบมาเพื่อสร้างผลผลิตจากการเรียนรู้ต่อเนื่องจาก ISCED ระดับที่ 1 โดยทั่วไปจุดมุ่งหมายทางการศึกษาจะอยู่บนพื้นฐานของการเรียนรู้ตลอดช่วงชีวิต และการพัฒนาคนบนฐานความคิดที่ว่า ระบบการศึกษาอาจขยายไปไกลกว่าโอกาสทางการศึกษา การศึกษาในระดับนี้จะจัดให้มีวิชาตามหลักสูตรเพิ่มมากขึ้น และมีการใช้แนวความคิดด้านทฤษฎีของวิชาการด้านต่างๆ มากขึ้น

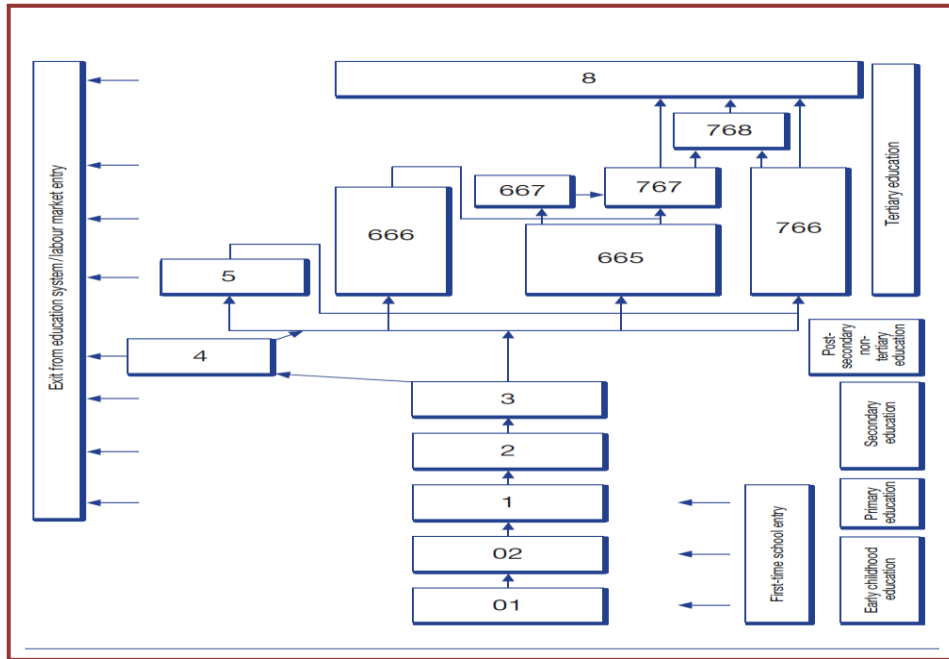
ระดับที่ 3 มัธยมศึกษาตอนปลาย (Upper secondary education) (ISCED level 3) โดยทั่วไปจะถูกออกแบบมาเพื่อต่อยอดจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และเตรียมการสำหรับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นหรือเตรียมทักษะที่จำเป็นในการออกไปทำงาน หรือทั้งสองอย่าง การศึกษาในระดับนี้จะจัดให้มีทางเลือกที่หลากหลายให้กับนักเรียน มีการสอนเฉพาะด้านหรือสอนที่ลึกกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ISCED ระดับ 2) มีความหลากหลายยิ่งขึ้น และมีทางเลือกเพิ่มมากขึ้น

ระดับที่ 4 การศึกษาหลังมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่ยังไม่ใช้ระดับอุดมศึกษา (Post-Secondary Non-Tertiary Education) (ISCED level 4) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้บนพื้นฐานของมัธยมศึกษาเพื่อเตรียมการเข้าสู่ตลาดแรงงานพร้อมกับการเข้าสู่อุดมศึกษาในระดับที่สูงขึ้นหรืออุดมศึกษา มีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนที่สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย (ISCED level 3) ที่ต้องการเพิ่มพูนโอกาสทั้งในการเข้าสู่ตลาดแรงงานและก้าวหน้าเข้าสู่อุดมศึกษาในระดับที่สูงขึ้นหรืออุดมศึกษา การศึกษาระดับนี้มักจะไม่จำเป็นที่จะต้องมีความก้าวหน้ามากกว่าผู้ที่อยู่ในมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่จะมีประสบการณ์กว้างกว่า มีความรู้ ความชำนาญและทักษะที่ลึกกว่า เพียงแต่มีจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ที่ต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา

ระดับที่ 5 - 8 อุดมศึกษา (Tertiary Education) (ISCED level 5 to 8) สร้างขึ้นบนพื้นฐานของมัธยมศึกษา โดยมีกิจกรรมการเรียนรู้เฉพาะด้าน มีจุดมุ่งหมายเพื่อการเรียนรู้ในระดับที่มีความซับซ้อนมากและสร้างความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในระดับที่สูงขึ้น การศึกษาระดับอุดมศึกษานี้จะรวมความเข้าใจเชิงวิชาการ อาชีวศึกษา และด้านการอุดมศึกษาเข้าไปด้วย

การดำเนินการพัฒนา ISCED 2011 นั้นเริ่มจากแนวคิดที่ได้ตกลงร่วมกันระหว่างประเทศในเรื่องคำจำกัดความ ระบบการจัดหมวดหมู่และการ mapping ISCED ของโปรแกรมการศึกษาและคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องในประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยมีรายละเอียดของข้อมูลทางสถิติที่แต่ละประเทศต้องสำรวจตามกรอบข้อกำหนดไว้ใน ISCED 2011 ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ **ระยะเวลาการสำรวจหรือกรอบเวลาในการสำรวจ** ได้แก่ ปีการศึกษา ปีงบประมาณ วันที่อ้างอิงการนับอายุเด็ก ซึ่งจะมีผลต่อความคลาดเคลื่อนหรือความตรงของค่าสถิติอื่นๆ เช่น จำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อายุของผู้เรียนหากเก็บข้อมูลในช่วงเวลาต่างๆ กัน เป็นต้น **แนวความคิดที่ใช้ในการตรวจสอบ** โดยจำแนกเป็นระดับการสำเร็จการศึกษา และการเข้าถึงการศึกษาต่อในระดับต่างๆ ชั้นเรียน สาขาวิชา การปฐมนิเทศ การเปรียบเทียบผลระหว่างการเรียนเต็มเวลา การเรียนนอกเวลา และเทียบเท่าการเรียนเต็มเวลา (FTE) ของนักเรียนที่เรียนเต็มเวลาและไม่เต็มเวลา ครูผู้สอนเต็มเวลาและไม่เต็มเวลา และเทียบเท่าการเรียนเต็มเวลา (FTE) อายุ สถาบันการศึกษา ทั้งที่เป็นสถาบันที่มีการสอนและไม่มีการสอน สังกัดภาครัฐและเอกชน การเคลื่อนย้ายการเรียนรู้ระดับนานาชาติ และประเทศต้นทาง **หน่วยนับทางสถิติด้านนักเรียน** ได้แก่ นักเรียนใหม่ นักเรียนใหม่ที่เข้าเรียนในระดับประถมศึกษาโดยเคยผ่านการเรียนในระดับปฐมวัยมาก่อน ผู้ที่เข้าเรียนใหม่ในระดับอุดมศึกษาเป็นครั้งแรก นักเรียนข้ามชั้น ผู้สำเร็จการศึกษา ครูผู้สอนและที่ไม่ได้สอน ซึ่งรายการจัดหมวดหมู่รหัสการศึกษาได้ตามระบบ ISCED มีรายละเอียดดังแผนภาพ 1 และแผนภาพ 2 ดังนี้

แผนภาพ 1 ISCED 2011 POTENTIAL EDUCATIONAL PATHWAYS



แผนภาพ 2 รหัสการศึกษา ตามกรอบอ้างอิงคำจำกัดความที่ปรากฏใน คู่มือ ISCED 2011 *

0 EARLY CHILDHOOD EDUCATION 01 Early childhood educational development 010 Early childhood educational development 02 Pre-primary education 020 Pre-primary education	5 SHORT-CYCLE TERTIARY EDUCATION (at least two years) 54 General Education 541 Insufficient for level completion 544 Sufficient for level completion 55 Vocational Education 551 Insufficient for level completion 554 Sufficient for level completion
1 PRIMARY EDUCATION 10 Primary education 100 Primary education	6 BACHELOR'S OR EQUIVALENT LEVEL 64 Academic 641 Insufficient for level completion 645 First degree (3-4 years) 646 Long first degree (more than 4 years) 647 Second or further degree (following a Bachelor's or equivalent programme) 65 Professional 651 Insufficient for level completion 655 First degree (3-4 years) 656 Long first degree (more than 4 years) 657 Second or further degree (following a Bachelor's or equivalent programme) 66 Orientation unspecified1 661 Insufficient for level completion 665 First degree (3-4 years) 666 Long first degree (more than 4 years) 667 Second or further degree (following a Bachelor's or equivalent programme)
2 LOWER SECONDARY EDUCATION 24 General Education 241 Insufficient for level completion or partial level completion, without direct access to upper secondary education 242 Sufficient for partial level completion, without direct access to upper secondary education 243 Sufficient for level completion, without direct access to upper secondary education 244 Sufficient for level completion, with direct access to upper secondary education 25 Vocational Education 251 Insufficient for level completion or partial level completion, without direct access to upper secondary education 252 Sufficient for partial level completion, without direct access to upper secondary education 253 Sufficient for level completion, without direct access to upper secondary education 254 Sufficient for level completion, with direct access to upper secondary education	7 MASTER'S OR EQUIVALENT LEVEL 74 Academic 741 Insufficient for level completion 746 Long first degree (at least 5 years) 747 Second or further degree (following a Bachelor's or equivalent programme) 748 Second or further degree (following a Master's or equivalent programme) 75 Professional 751 Insufficient for level completion 756 Long first degree (at least 5 years) 757 Second or further degree (following a Bachelor's or equivalent programme) 758 Second or further degree (following a Master's or equivalent programme) 76 Orientation unspecified1 761 Insufficient for level completion 766 Long first degree (at least 5 years) 767 Second or further degree (following a Bachelor's or equivalent programme) 768 Second or further degree (following a Master's or equivalent programme)
3 UPPER SECONDARY EDUCATION 34 General Education 341 Insufficient for level completion or partial level completion, without direct access to tertiary education 342 Sufficient for partial level completion, without direct access to tertiary education 343 Sufficient for level completion, without direct access to tertiary education 344 Sufficient for level completion, with direct access to tertiary education 35 Vocational Education 351 Insufficient for level completion or partial level completion, without direct access to tertiary education 352 Sufficient for partial level completion, without direct access to tertiary education 353 Sufficient for level completion, without direct access to tertiary education 354 Sufficient for level completion, with direct access to tertiary education	8 DOCTORAL OR EQUIVALENT LEVEL 84 Academic 841 Insufficient for level completion 844 Sufficient for completion of level 85 Professional 851 Insufficient for level completion 854 Sufficient for completion of level 86 Orientation unspecified 861 Insufficient for level completion 864 Sufficient for completion of level
4 POST-SECONDARY NON-TERTIARY EDUCATION 44 General Education 441 Insufficient for level completion, without direct access to tertiary education 443 Sufficient for level completion, without direct access to tertiary education 444 Sufficient for level completion, with direct access to tertiary education 45 Vocational Education 451 Insufficient for level completion, without direct access to tertiary education 453 Sufficient for level completion, without direct access to tertiary education 454 Sufficient for level completion with, direct access to tertiary education	9 NOT ELSEWHERE CLASSIFIED 99 Not elsewhere classified 999 Not elsewhere classified

กรอบความร่วมมือการจัดทำข้อมูลและตัวชี้วัดการศึกษาของประเทศไทย ปี 2014 ตามมาตรฐาน ISCED 2011



ด้วยข้อจำกัดในเรื่องความแตกต่างของการให้คำจำกัดความที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเทศ และรายละเอียดที่มีอยู่มากในการกรอกข้อมูลเชิงสถิติ ดังนั้น เพื่อให้บรรลุทั้งสามองค์ประกอบดังที่กล่าวมาแล้ว ให้สอดคล้องกับ ISCED 2011 ซึ่งเป็นรหัสการจำแนกใหม่ที่จะเริ่มใช้กับข้อมูลในปี 2014 (เก็บข้อมูลในปีการศึกษา 2557) โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและองค์การ UNESCO จึงได้ร่วมกันจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การจัดทำข้อมูลและตัวชี้วัดการศึกษาของประเทศไทย เมื่อ

วันพุธที่ 17 – วันศุกร์ที่ 19 มิถุนายน 2558 ณ โรงแรมแกรนด์ แอซิฟิค ซอฟเฟอร์ริ่ง รีสอร์ท แอนด์สปา อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบุรี โดยเชิญบุคลากรในหน่วยงานที่จัดการศึกษาทั้งในและนอกกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ ผู้แทนจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กองบัญชาการกองทัพไทย กองบัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม สถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานอื่นที่มีข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้แก่ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานงบประมาณ กรมบัญชีกลาง เพื่อให้บุคลากรของประเทศไทยในสังกัด



กระทรวงศึกษาธิการและที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลของประเทศไทยตามขอบเขตและกรอบที่ UNESCO Institute for Statistics : UIS กำหนดในระบบฐานข้อมูลด้านการศึกษาของ UIS ตามโครงการ World Education Indicator : WEI เพื่อให้ผู้จัดเก็บและผู้ใช้ข้อมูลมีความรู้ความเข้าใจตรงกันถึงกรอบของแบบจัดเก็บของ WEI และการจัดหมวดหมู่ระบบการศึกษาของประเทศไทยโดยใช้ ISCED

2011 ที่เป็นสากล เพื่อจัดจำแนกกลุ่มหลักสูตรการศึกษาในแต่ละประเทศให้มีชื่อตกลงร่วมกันในการเทียบหลักสูตรต่างๆ และจัดจำแนกเป็นกลุ่มระดับการศึกษาในกรอบนิยามเดียวกันเพื่อใช้เปรียบเทียบได้ในระดับนานาชาติ โดยมีรูปแบบกิจกรรมของการประชุม ได้แก่ บรรยายโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจาก UNESCO

Bangkok และวิทยากรของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็นในการจัดทำข้อมูลและตัวชี้วัดการศึกษาของประเทศไทย มีข้อตกลงร่วมกันตามกรอบนิยามตัวชี้วัด/ดัชนีทางสถิติต่างๆ ที่เคยดำเนินการอยู่ในประเทศไทย และทดลองปฏิบัติบันทึกข้อมูลในตารางข้อมูลที่ UNESCO พัฒนาขึ้นเพื่อใช้บันทึกข้อมูลด้วยโปรแกรม Excel นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดแปลคู่มือการกรอกข้อมูลที่อธิบายรายละเอียดของคำจำกัดความของแต่ละตัวชี้วัด จากต้นฉบับใน ISCED 2011 เป็นภาษาไทย เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่หน่วยงานการศึกษาสำหรับเทียบรหัสระดับการศึกษาตามคู่มือ ISCED 2011 ระดับบันทึกข้อมูลลงในแบบจัดเก็บข้อมูลตามโครงการ WEI ดังกล่าว จำนวน 3 ชุด ได้แก่แบบฟอร์มการกรอกข้อมูลชุด A สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ISCED 0-4) ชุด B สำหรับบประมาณและค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ชุด C สำหรับศึกษาระดับอุดมศึกษา (ISCED 5-8)

ซึ่งผลจากการประชุมดังกล่าว สรุปสาระสำคัญดังนี้

(1) มาตรฐานสากล ISCED 2011 ซึ่งองค์การ UNESCO ได้เผยแพร่ให้กับประเทศต่างๆ นำไปใช้นั้นที่ประชุมได้เห็นควรให้มีการจัดทำรอบและคำจำกัดความ เพื่อให้การจัดจำแนกข้อมูลระดับการศึกษามีความสอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริงที่ดำเนินการอยู่ อันจะส่งผลให้การเก็บและการรายงานสถิติข้อมูลในประเทศไทยได้ตรงตามสภาพจริง ดังปรากฏตามตาราง ดังนี้

ISCED 2011				
ชื่อระดับ	ระดับ	หมวดหมู่	หมวดหมู่ย่อย	รายละเอียดของหมวดหมู่ย่อย
การศึกษาปฐมวัย	0	01	010	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (อายุ 0-3 ปี)
		02	020	อนุบาล (อายุ 3 ปี ถึงเข้าระดับประถมศึกษา)
ประถมศึกษา	1	10	100	สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาที่สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้
มัธยมศึกษาตอนต้น	2	24 (สามัญ)	241	สำเร็จการศึกษาเทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่สามารถศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้นได้ เป็นหลักสูตรเฉพาะ เพื่อเพิ่มทักษะและมุ่งสู่ตลาดแรงงาน
			242	สำเร็จการศึกษาเทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่สามารถศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้นได้ โดยบางวิชาในหลักสูตรสามารถเทียบโอนได้
			244	สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3	34 (สามัญ)	341	สำเร็จการศึกษาเทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สายสามัญ) ไม่สามารถศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้นได้ เป็นหลักสูตรเฉพาะ เพื่อเพิ่มทักษะและมุ่งสู่ตลาดแรงงาน
			342	สำเร็จการศึกษาเทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สายสามัญ) ไม่สามารถศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้นได้ โดยบางวิชาในหลักสูตรสามารถเทียบโอนได้

ISCED 2011				
ชื่อระดับ	ระดับ	หมวดหมู่	หมวดหมู่ย่อย	รายละเอียดของหมวดหมู่ย่อย
			344	สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สายสามัญ) สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้
		35 (อาชีว)	351	สำเร็จการศึกษาเทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สายอาชีว) <u>ไม่สามารถศึกษาต่อ</u> ในระดับที่สูงขึ้นได้ เป็นหลักสูตรเฉพาะ เพื่อเพิ่มทักษะและมุ่งสู่ตลาดแรงงาน
			354	สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สายอาชีว : ปวช.) สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้
หลักสูตรหลังมัธยมศึกษาตอนปลาย	4	44	441	สำเร็จการศึกษาหลักสูตรเฉพาะ เพื่อใช้เพิ่มทักษะวิชาชีพ และมุ่งสู่ตลาดแรงงาน <u>ไม่สามารถศึกษาต่อ</u> ในระดับที่สูงขึ้นได้ เช่น หลักสูตรผู้ช่วยพยาบาล
อนุปริญญา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)/ ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.)	5	54 (สามัญ)	541	สำเร็จการศึกษาเทียบเท่าระดับอนุปริญญา <u>ไม่สามารถศึกษาต่อ</u> ในระดับที่สูงขึ้นได้เป็นหลักสูตรเฉพาะ เพื่อเพิ่มทักษะและมุ่งสู่ตลาดแรงงาน
			544	สำเร็จการศึกษาในระดับอนุปริญญา (โปรแกรม ≥ 2 ปี) สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้
		55 (อาชีว)	551	สำเร็จการศึกษาเทียบเท่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง <u>ไม่สามารถศึกษาต่อ</u> ในระดับที่สูงขึ้นได้ เป็นหลักสูตรเฉพาะ เพื่อเพิ่มทักษะและมุ่งสู่ตลาดแรงงาน
			554	สำเร็จการศึกษาในระดับอนุปริญญา (สายอาชีว : ปวส., ปวท.) สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า, ประกาศนียบัตรครุเทคนิคชั้นสูง (ปทส.), ปริญญาตรีต่อเนื่อง	6	66	661	สำเร็จการศึกษาเทียบเท่าระดับปริญญาตรี <u>ไม่สามารถศึกษาต่อ</u> ในระดับที่สูงขึ้นได้ เป็นหลักสูตรเฉพาะ เพื่อเพิ่มทักษะวิชาชีพ เช่น ประกาศนียบัตรบัณฑิต เนติบัณฑิต
			665	สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 3-4 ปี ประกาศนียบัตรวิชาชีพครูเทคนิคชั้นสูง (ปทส.) และหลักสูตรปริญญาตรีต่อเนื่อง 2 ปี สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้
			666	สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตรมากกว่า 4 ปี เช่น แพทย์ สถาปัตย์ เกษษ ครูหลักสูตร 5 ปี เป็นต้น สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้
			667	สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี มากกว่า 1 ใบ
ปริญญาโทหรือเทียบเท่า	7	76	761	สำเร็จการศึกษาเทียบเท่าระดับปริญญาโท <u>ไม่สามารถศึกษาต่อ</u> ในระดับที่สูงขึ้นได้ เป็นหลักสูตรเฉพาะ เพื่อเพิ่มทักษะวิชาชีพ เช่น ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง

ISCED 2011				
ชื่อระดับ	ระดับ	หมวดหมู่	หมวดหมู่ย่อย	รายละเอียดของหมวดหมู่ย่อย
			766	สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท (แบบต่อเนื่องปริญญาตรี>ปริญญาโท) สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้
			767	สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้
			768	สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท มากกว่า 1 ใบ
ปริญญาเอกหรือเทียบเท่า	8	86	861	สำเร็จการศึกษาเทียบเท่าปริญญาเอก เป็นหลักสูตรเฉพาะเพื่อเพิ่มทักษะวิชาชีพ
			864	สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอก (≥ 3 ปี)

(2) กำหนดวันที่ส่งข้อมูล โดยข้อมูลการศึกษา ปีการศึกษา 2556 ส่งภายในสิ้นเดือนมิถุนายน 2558 และ ข้อมูลการศึกษา ปีการศึกษา 2557 ส่งข้อมูลภายในเดือนธันวาคม 2558

(3) ปัญหาและข้อเสนอแนะ ได้แก่

3.1 แบบจัดเก็บชุด A ข้อมูลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับ ISCED 0-4) พบปัญหา ดังนี้

- การกำหนดนิยามข้อมูลในการจัดเก็บข้อมูลที่เข้าใจไม่ตรงกัน เช่น หลักสูตร Early Childhood ที่มีบางหน่วยงานจัดและนิยามต่างกัน ซึ่งที่ประชุมตกลงกันให้ใช้คำว่า “ก่อนอนุบาล” หรือการเก็บข้อมูลควรยังมีความไม่ชัดเจนในการให้คำจำกัดความ อาทิ ครูที่ทำการสอน จะหมายรวมถึงผู้บริหารที่มีหน้าที่สอนด้วย หรือการเปิดปิดภาคเรียนที่ไม่พร้อมกันระหว่างโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย ทำให้ระบุการนับปีการศึกษา ว่าหมายถึงช่วงเวลาใด ต่างกัน หรือ เกณฑ์การรับเด็กแรกเข้าศึกษา ซึ่งนับอายุเด็กตามการอ้างอิง ณ วันที่ ต่างกัน เป็นต้น

- หน่วยงานไม่ได้เก็บข้อมูลที่มีรายละเอียดตามแบบที่จะกรอก เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดน เก็บข้อมูลจำนวนเด็กและเพศเท่านั้น ไม่ได้เก็บข้อมูลชั้นเด็กเล็กจำแนกรายอายุ เป็นต้น

- ไม่มีข้อมูลสำคัญที่จำเป็นต่อการนำไปประโยชน์ เช่น นโยบายที่ไม่มีการเข้าชั้น แต่สภาพจริงได้จัดให้มีการสอบหรือเรียนซ่อมเสริมในวิชาที่ตก เมื่อผ่านตามเกณฑ์ เด็กได้ผ่านชั้นเรียน จึงเป็นเหตุให้ประเทศไทยไม่มีตัวเลขที่แสดงให้เห็นถึงการเข้าชั้น

- ปัญหาที่มีหลายหน่วยงานในสังกัดและกระทรวงต่าง ๆ ที่เปิดสอนหลายระดับ เช่น สอนทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษาด้วย หรือมหาวิทยาลัยเปิดสอนมัธยมศึกษาด้วย เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้มีต้องเก็บรวบรวมข้อมูลหลายแห่ง ดังนั้นจึงเสนอให้การบริหารจัดการข้อมูลที่เชื่อมโยงกัน

3.2 แบบจัดเก็บชุด B ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ซึ่งแบ่งค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามแหล่งเงินงบประมาณที่ได้รับจากภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคครัวเรือน โดยประเทศไทยใช้แหล่งข้อมูลจาก สำนักงบประมาณ กรมบัญชีกลาง และผลการสำรวจค่าใช้จ่ายภาคครัวเรือน ที่จัดสำรวจโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งพบปัญหาที่ไม่สามารถแยกรายการค่าใช้จ่ายได้ละเอียด เช่น ค่าบำรุงการศึกษา ค่าวัสดุ สื่อการสอน เงินที่โอนไปให้แก่โรงเรียนโดยตรง เงินทุนการศึกษาจากภาคเอกชน เป็นต้น หรือปัญหาเชิงเทคนิค เช่น การสำรวจค่าใช้จ่ายครัวเรือนที่สุ่มตัวอย่างมีหน่วยเก็บเป็นครัวเรือนและจะประมวลผลข้อมูลเป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยรายคน เพื่อกรอกข้อมูลในแบบจัดเก็บจะมีความคลาดเคลื่อนสูง ดังนั้นที่ประชุมเห็นควรให้คำนวณกระจายเป็นค่าใช้จ่ายตามจำนวนครัวเรือนทั้งหมดในประเทศ ส่วนกรอบเวลาในการส่งข้อมูลค่าใช้จ่าย มีข้อตกลงจะส่งข้อมูลในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี

- แบบจัดเก็บชุด C ข้อมูลระดับอุดมศึกษา (ISCED 5 – 8) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจะเป็นผู้รับผิดชอบหลัก โดยพิจารณาจากฐานข้อมูลเดิมและการให้คำจำกัดความเลขนรหัสในหมวดต่างๆ เช่น 761 และ 767 รวมทั้งจำแนกส่วนที่ไม่มีการเก็บข้อมูลในประเทศไทย และมีการทำความเข้าใจการให้คำจำกัดความอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ‘ประเทศต้นทาง’ โดยที่ประชุมเห็นชอบให้ใช้คำว่า ‘สัญชาติ’ ซึ่งในปัจจุบันมีฐานข้อมูลดังกล่าวอยู่แล้ว เพื่อเตรียมการสำหรับการเก็บข้อมูลให้มีความสมบูรณ์และครบถ้วนในปีต่อไป

สำหรับการดำเนินงานต่อไป สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจะร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลการศึกษาสำหรับโครงการ WEI นี้ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าวได้มีข้อตกลงในการจัดทำข้อสรุปของนิยาม/คำจำกัดความที่สำคัญต่างๆ ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลสถิติ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันตามกรอบมาตรฐานสากล ISCED 2011 และจะเก็บข้อมูลสถิติที่มีอยู่จริงในประเทศไทย ซึ่งจะรับผิดชอบในการจัดทำและส่งข้อมูลให้แก่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เพื่อรวบรวมและประสานกับองค์การ UNESCO สำหรับประมวลผลและวิเคราะห์ตัวชี้วัดที่เป็นภาพรวมของประเทศ ในกรณีนี้ UNESCO/UIS จะได้ส่งข้อมูลกลับมายังคณะทำงานที่มีผู้แทนของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อตรวจสอบข้อมูลอีกครั้งก่อนที่จะนำข้อมูลไปประโยชน์และเผยแพร่ข้อมูลในฐานข้อมูล UIS ต่อไป

หมายเหตุ อ่านเพิ่มเติมในเอกสาร ISCED 2011, UNESCO Institute of Statistics ANNEX III CODING OF EDUCATION ATTAINMENT ANNEX IV BROAD GROUPS AND FIELDS OF EDUCATION
ที่เว็บไซต์ www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-2011-en.pdf